

444
44

Nr akt IXPS 262/45

Protokół przesłuchania świadka.

Dnia 3 października 1945 r. w Warszawie

Sędzie Śledczy II rejonu Sądu Okręgowego w Warszawie z siedzibą
w Warszawie Sąd Grodzki w —, Oddział —

w osobie Sędziego M. Kalfusa

z udziałem Protokółanta L

w obecności stron L

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka — bez przysięgi. ¹⁾ —

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania i o treści art. 107 k.p.k. — oraz o znaczeniu przysięgi, Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art. 109 k.p.k. poczem — ¹⁾ świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Karja Kalina Piętrak

Wiek lat 33

Imiona rodziców Klemens i Ludwika

Miejsce zamieszkania Warszawa, Grochowska, 382 n. 6

Zajęcie z zaradku filii punktu dyplomowanego, obecnie bez pracy

Wyznanie rymsko-katolickie

Karalność nie karana

Stosunek do stron postronny. 2)

Zostałam zaangażowana przez Gestapo dnia 16 kwietnia 1941 r. w Pomarnowie Lubelskim, gdzie pracowałam jako pielęgniarka przy lekarzu ubezpieczalni robotniczej. Zostałam zabrana z miejsca pracy. Zaangażowana wówczas wówczas i tego czasu, w której pracowałam i mnie. Pan demetriusz zj. później w naszym czasie (po moim zaangażowaniu) nie dokonano rewizji u mnie w mieszkaniu. O momencie zaangażowania nie wiadomo było. Po przeprowadzeniu mnie do Gestapo-odrazu wzięto mnie na przesłuchanie. Pan wykształcony zj. powiedział mi, że demetriusz w porozumieniu z organizacją podziemną. Zarzekł ten wyznanie zj. na tym, że po zaangażowaniu jednego z moich znajomych

Druk. Dr. Pr. W. W-wa, Rakowicka 37, 130-388

¹⁾ Zbędne wyrazy druku należy przekreślić.
²⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k.p.k.).

...owni Bonneru, dostarczając mi paerai, pierwsze zaś
 ...preparatów liść, przekmylowany przez nie, - jego rodzicom.
 W tym też pierwszym badaniu nie chciałem się porywać do
 tego, że preparatów liść, zdy nie chciałem narazić na sępo-
 wiadzialnoś tego „znanatowego” policjanta polskiego, który, przeje-
 przy arenie, - dostarczył mi liść tego zapowiesz. Gdy nie porywa-
 tam się do obrywania liści od policjanta, to zaczęło mnie bii
 grubymi łypowcami. Nie chciałem porywać. Wito mnie wtedy z b.
 gestapowców, 5 zaś innych karmato mnie. Nie chciałem jednak tego
 policjanta. Wówczas przeprowadzono konfrontację pomiędzy mną
 a tym moim zapowiesz, który w mej obecności porywał się do
 tego, że za moim pośrednictwem preparatów liść nadszła. Jan
 dowiedziałem się później, - że adadit ten faul - spiesz, który ni duat
 w tej samej celi, co i mój zapowiesz: spiesz ten w dcaat, Jan mój
 zapowiesz pisał liść: wysyłał policjantowi. Nie chciałem ad tego.
 Wówczas fikce jaem spiesz w tej sprawie wystpowat: chadai
 bowiem o to, że policjant, gdy porywał mi liść, to w powrocalni
 dostawa - w obecności jednego jednego paerenta, jaiczej mto-
 dego chto pawa - wrocił się do mnie w stowami „mam do paui
 tajemną sprawę”. Nie pamietałem, czy pamietał on wtedy coś więcej, czy
 w obecności tego chto pawa wysyłał mi ten liść. W paideju nasie
 później w czasie badania mnie - przykroczo mi te słowa z obizmi
 wówczas wrocił się do mnie policjant: „mam do paui tajemną
 sprawę”. Nie wiem, może by, że to ten policjant na przesłucha-
 niu w gestapo, porywał się do dostarczenia liści; może li, że on
 pamietał w jaui, wrocił wrocił się do mnie. Naszoba tego chto pawa
 nie znam. Gdy mój zapowiesz w mej obecności porywał się do
 przestania mi liści, to i ja, ostatermie, w dcaat, że jich nie-
 celowe dalej zapowiesz, - porywał się do przekazania tego
 liść. Po stwierdzeniu tych zernai przeprowadzono mnie do
 arentu w Tamagowie. Więcej mnie nie przesłuchiwano. W Tamag-
 owie wiadziałem o arenie do 3 maja 1941r., kiedy mnie

M.H. Pietrak

20 stycznia 1944 roku przetransportowano nas do więzienia w Ławoczinie.
 W Ławoczinie strażnikami w areszcie byli Polacy, którzy bardzo
 nam służyli na rękę. Traktowali nas dobrze. Zanim przetransportowano nas do
 Ławoczyna mieliśmy na miejscu. W Ławoczinie przetransportowano nas do 10 maja 1944 -
 wtedy to znów z tymi samymi strażnikami przetransportowano nas do
 Dublina, gdzie osadzono nas w więzieniu. Tu w Ławoczinie, a tu w Du-
 blinie mnie nie przekazywano. W Dublinie w więzieniu przeby-
 wałem aż do 21.9.1944., wtedy odstawiono mnie wraz z całym
 transportem kobiet do Ravensbrück. Na samych w więzieniu -
 było nas w celi około 30, tam, że na przegródki spaliśmy po 2, a nie
 nas osadzono 3, że w nocach spała brzoja wyjmieszka. Miałem wyznaczone
 spaty na podłodze, gdzie nie było miejsca na przegródki. Chleb otrzymywa-
 -liśmy 1/4 kg. na dzień, rano i wieczór. Cierpieć nie było „kawał”.
 W kuchni - cięciwa, którą w pierwszych tygodniach był podobny do
 kawy, później zaś - kawa z wodą i tłuszczem z fasoli.
 Nie było kawy. Kucharki też gołowano na swoich. Państwo żywności-
 we otrzymywaliśmy dwa razy w tygodniu. Gdybyśmy nie dostawali
 państwa - byłoby nam bardzo ciężko. Pościel miastem dostawiano z
 miastem. W Dublinie - stosunkowo było nam dość wygodnie, czasem
 było - są miasto miejsce jakieś urządzenie z funkcją widzenia.
 Niemców - naradzano nam oświadczenia gimnazjum, bardzo wygodne -
 dla całej celi, która zamieszkała. Przypomniałem sobie, że pierwsze raz
 na wyglądanie przez okno - kawa celi zamieszkała była na dziedzińcu
 cięciwy bież. oraz staci „kawał”. Nie pamiętam czy oświadczenia te
 trwały wówczas 1/2 godziny czy godzinę. Ja robić nie było
 bita lub kopana w więzieniu w Dublinie i nie zapobiegawano
 tego. ^{W tym czasie do Ławoczyna} Właściwy miastem codziennie - 15-20 minut. Kapiel miastem
 raz na godzinę. Meris było wówczas porządnie umyte i pod przegródki.
 Nie pamiętam, czy dawano mydło. Ja miastem razowe moje mydło.
 Nie narodził państwa, podawano nam z miastem do więzienia w Dublinie,
 decydująco nas.

Do Ravensbrück - eskortowała nas żandarmeria (w zielonych mundurach)
 Na drogę wiodącą z nas otrzymałem 1 kg. chleba oraz 1/4 kg. mięsa. Wtedy
 było robione se nóg swoje państwa. ^{wymyślone przez} Miastem „nie dawać” miastem z wazami.

Przedstawiam operację byty w wieku od 16 lat do trydziestu kilku lat,
były saure ailes pui, atnie byty w wieku od 30. do 40 ad 40 do
50 lat.

Umie wazito na operacji 30. 9. 1942. Bytam wówczas zapetnie 81
adnowa, hleo bytam bardzo umienciona. wazitam wówczas saote
48 kg. C miastam moimoi na ano las pnd operacje zwaryt si w maza-
zyni). wazork- mój- 156 cm. Normalnie wazitam saote 70 kg.

Przed operacje pddawo nas pobie zinem badaniu lezarnienu: umie
np. lezarna hleo ubepnata, nie badaje ani serca, ani stue.
Kopiero pójniy, jan demidustam si - byto to jui po ailem upadacach
zimirei zapero umyeh, badawo pnd operacjami ozuzotowei; nawet
podobno pnesimtlawo roentgenem.

po badaniu lezarnienu zaprowadzono nas do kapile: sarawo nam
dobrze umyie nazi. Markstnie ulozowano nas na rali. Markstnie
dnie Niemo-pilezarnia opolita mi abie nazi, saote gadziy 13
apchiono mi zastroyk, jan sedes c montiny. Pacumtam si po 10-15
minutach po fm zastroyku - zenuq, oisistq. Do rali bywarozpuz zabrowo
umie, janu dimg z kolei. W ty grupie apwoi umie byto 9 adleris-
nek. Byty to: Pajqernowskij (o stata pójniy; rozstrzelano), Racourko
(c imienia nie pamistaw; roówniei zostata rozstrzelano), Prue wstul (weronika,
Kharaka (umarta po operacji z objawami tyzica), Konnowska (ofia,
Utockowska (stauistawa, Kotceca (stepania, Prusowa (Alfreda (umarta
prawdopodobnie na skutek uplywu krwi po operacji. Widuistam, si
zips atnym miata zapissowane nazi byty caty pnenicznizy krowiz.
Miata ona bardzo stale serce. Miaty niny i nig ten sam zabiez: ona
byta "K-1", ja bytam "K-2". Ona ucwita mi, si croup, jan z kaidym
wydechom i ^{przy} kaidym poru neniw si "krew chlowta z nie". Gdy
pabrytam na nig-widustam, jan ona olaje si cosas bledny, paley, uszy
staje si pnenowyste. Umarta ona w to dni po drugim zabiepu.)
Nie pamistaw narusota fi rnie jidaz; operowaney z nany grupy.
Nie pamistaw - cy moirity pui ioleksani, jan dteps trwota. maza operacje,
lecz sedes, si ten sam, jan i inne z na nazy grupy - saote 20 minut.
Adymatam pntomoni u rube na tekaw. Ranzwazitam, si mam
tydes prawey nazi zabandziowanq, odemwataw polostawo tyty hel
so tydes. Pad wicawit hel wsmogt si, Nie pamistaw cy, bezo dnia
mierono nam temperatury. Na rce opmatam nowa zastroyk -

...Gdy, nógz miastam, cety w pizie, to miastam durzy, aże w
 ranie i cety straszny ból w pizie operowan; napi; ten ból trody
 ustypował po pewnym poruczeniu nógz. Pierwej, sdy gips edyto i noga
 była gław w rymie, - erutam para bólem w ranie, ból w palcach
 napi. - znnie; rat ni on mico, sdy masowatam palec. Po 4 tyg
 Karnanau, że jän wiec ad pracownie rewinogyl - wnelni yduiling
 noga z mo; rany - w ranie ^{Ropa była bardzo ciekawa;} opalunosi ^{zawarita} zbirano. Po 4 tyg
 tygo duiach, ralicno mi opalunosi z rany w tygodniu. Dreu jän uw.
 nysto. Rana bardzo rychlo z; zallizniata. Po 8 tygodniach ad
 pierwszego zabiegu po 7 tygodniach ad pierwszego zabiegu, siedy rana
 jinnu nie była całowicie zablizniona - dostalam bardzo wysokie; temp-
 ratury i noga w wielkiej korki była bardzo zaczerwieniona i obrzakieta.
 Gdy, leuara następnego dnia ^{zawarita} to, nasata stari kompresy i
 trzymal nógz bardzo wysoko na pedstawi. Obrza i zaczerwienienie z;
 stopniowo zacysto przemwai z; ku do ranie. Z tacyu otaniem napi
 wyziano mnie z rewiru (miata bouiem puzni do kapitola nowa partja).
 o kulach wyntam z rewiru na blok. Na bloku lezalam jinnu
 kilka miesiecy, stopniowo wstec z; chodiii. Poniewaz rana mi abyl rybas.
 zalliznita z;, w ranie jednan pozostaly widocznie te nitai o blögel
 wspomnianam puziej; zacet tworzy z; (zday z; widocznie wtedy, siedy
 po 7 tygodniach zrobil z; ten obrz ^{ktory ony met} w rade - wie luoni kurego jän.
 Praz on w stuanii cy w lutym 1943 roku. Po janciki jän tygodniach
 ropie na tego wraudu; wyizostam te nitai, o blögel wspomnianam po-
 wziej. W maju 1943 po raz drugi - utworzyl z; w tym samym miejscu
 naciek i ropiat casto 2 tygodni, wtedy znow wyizostam z; niepo - kawe-
 ticzne nitai. To maja cy czerwca 1943 rlaw rucacou byt pranie unie-
 ruelonidny i cety ból koncentrowat z; w ranie i cetyu pedbiciu napi,
 zolta rna wstui oizna dwieso palec. Stopniowo zacystam co raz lepiej;
 chodiii. Z poruczeniem oiznia 1943. Cakto mnie sie rowal do pracy -
 poruczeno tadowanie izwnosi dla lasu, piznie; jano postawo nastly.
Adyblano. Omsirini no: nadpizano: wionerek Jerefa, Turokberg, 1
Turokberg, jadywat rny. Karja, Ropa była bardzo ciekawa. Jancileno: po 8 ty-
godniach, ad pierwszego zabiegu, ad, 2, casto, Ravensbrück, Ravensbrück stazy, z;
 Oddatawo wyziamia w, że, jän wspomnianam sobie -

W tym dniu w sprawie w sprawie : ..
Nowalowa Maria z Kota. adw. bano.

84
Maria Halina Pietrak

Sędzia Okręgowy Śledczy *utach*

141

141. Pani 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

ciężko. brzuszek, między 2 i 5 cm.
Wada podania, że blizna ta powstała po rąpaniu z ręką.
blizny tu nie utworzył.
lepiej obu podudzi dobrze rozwijały. nie było w symetrycznych
miejscach - chwał prawego podudzia mniej więcej o 1 cm. górnym od lewego.
Oryginalnie i w tej prawej rące tu zaburzeń. Wadano chęć, dobrze
pamięć użycia również zupełnie dobrze.

ze strony układu nerwowego zmian objawowych nie stwierdzono.
Na tym podstawie zgłosił zawiadomienie.
Na stosowne pytanie - bieżąca opinia - wydał opinię, że
może dojść do zaszeregowania z z odroczeniem rzeźbiarstwa
prawego podudzia badanej. Odebrał.

Sędzia sądu śledczego
M. Piętko

W. Piętko

OPINIA.

1. Uwzględniając wynik badania M. Piętko i treść wywiadu lekarskiego, przychodzę do wniosku, że dokonano u niej bez wskazań lekarskich nacięć na prawym podudziu, poczem do rany wprowadzono jakieś substancje lub drobnoustroje, które spowodowały dłuższy czas trwające ropienie. Wskutek spowodowanego w ten sposób uszkodzenia ciała u badanej wystąpił rozstrój zdrowia, połączony z zakłóceniem w czynności prawej nogi i krótkotrwałym niebezpieczeństwem dla życia, zakłócenie w czynności pr. nogi trwało dłużej, niż dni 20. Obecnie czynność nogi nie wykazuje uchwytłych zakłóceń.

Jak widać z zdjęcia rentgenowskiego z dnia 13/X 1945, kości podudzia prawego nie wykazują zmian, nie stwierdza się również na tych kościach śladów zabiegów operacyjnych.

2. W braku danych nie można ustalić kategorycznie celu dokonanego zabiegu, nasuwa się jednak przypuszczenie, podane w p. I-m opinii, że ranę zakażano w celu eksperymentalnym, badając wpływ wprowadzonych substancji na tkanki i organizm.

W. Piętko